

אלו הן הלוקין פרק שלישי מכות כד.

עין משפט
נר מצוה

א (מ"י פ"ה מהל' דעות הלכה יג):
קלו ב מ"י פ"ב מהל' מלכות ה':
ג (מ"י פ"ה מהל' מטה הל"ב טו"ט"י י"ד סי' קטט טפ"ח):
ד (מ"י פ"ו מהל' דעות הל"ח פ"ג מהל' מונל הל"ו טו"ט"י ח"ד סי' טפ"ט לט):
ה (מ"י פ"ח מהל' מטה ח"א סיורי ביאה הלכה כה סנה' לוחין קטו טו"ט"י ח"ה ע"י כה טפ"ט ח):

זה דבר גנאי ושומק והיינו דמייס לטון שתיקה: **גנון רבי אלעזר רבי שמעון**. דהשוכר את הפועלים (ב"מ דף ק"ג פ"ג): דנפק רישא מאדוניה ואתחייב ליתמייה בצלמא ואמר לה האי דשמעית צינולתא דלורבא מרבנן ולא מחאי דמבעי לי אלמא צמייה הוה רגיל לדקדק צבך ולפיכך הקפיד הקב"ה עליו על אומנו הפעם שלא ימחה: **זו הולאה המה והכנסת הנלה**. דכתיב צה לכת טוב ללכת אל בית אל כלל מלכת וגו' (י'): **זה ישעיה בן אמוץ**. כל שעה דורות של מטה היו מתמעטין: **הדל נא**. אותה צרכה שאמר משה וישכון ישראל צטח דדד עין יעקב כלומר אימתי ישכון ישראל צטח כשהיו לדיקים ענין יעקב: **מי יקום יעקב**. מי יוכל להיות חסיד יעקב כי קטן הוא קטנים הם הטובים שהיו לדיקים יעקב:

מכאן ואילך מפרוש רבינו גרשום
הנך להרגיעו ישראל שהיא להס מנוחה בגלות: **צופר גדול וגו'**. וצלו האזדיים צרצן מלמד שלא יהו אצדיים זין העובדי כוכבים: **לכנייה המתבקשת**. ומנלל לאחרי זמן: **לכנייה קשואין ולדועין**. שאוכלים מקלסת ומקלסת אין אוכלין: **מפלטיהו**. צית של רומי: (י) **ומה לעוברי רגונו כך**. שמשמחים לעבדות כוכבים שלהם יושבים דהשקט ושליו ישראל שעושין רגונו על אחת כמה וכמה שישלם להס שכר טוב: **קרעו בגדיהם**. דלעונו לעבד הכי: **והלא אוריה במקדש ראשון היה**. ככתוב בספר מלכים (י): **על זכריה נבואתו של אוריה**. כלומר שפורענות שניצב אוריה שהאמר ירושלים לעיני עמיה והכי צבית לנבוטו יענ' (י) נתקיים כמו כן עתיד להתקיים דברי נחומים של זכריה שצבנה צית המקדש צמהרה צימינו אמר סלה:

הדרן עלך אלו הן הלוקין
וסליקא לה מסכת מכות

שית מאה וחד סרי והיינו דכתיב (י) תורה לזה לנו משה ושמים מפי הגבורה הרי שית מאה ותלסינרי: **מפי הגבורה שמענוס**. דכתיב (י) אחת דבר אלהים ושמים זו (י) שמענו צמילתא (י) והעמידן על אחס עשרה. שצמלה היו לדיקים והיו יכולים לקבל עול מצות הרבה כל כך ואס צלו לשמור כולן אין לך אדם שזוכה וצא דוד והעמידן כו' כדי שיזכו אם יקיימו י"א מצות הללו וכן כל שעה דורות של מטה הולכין וממעטין אותו: **רצ ספרא**. בשאלמות דרב אחא (י) (שאלמה לו) והכי הוה עובדא דרב ספרא היה לו חפץ אחד למכור וצא אדם אחד לפניו בשעה שהיה קורא ק"ש ואמר לו תן לי החפץ צכך וכך דמיס ולא ענהו מפני שהיה קורא ק"ש כצור זה שלא היה רוצה ליתנו דמיס הללו והוסוף אמר תנהו לי צכך יותר לאחר שסיים ק"ש אמר לו טול החפץ דמיס שהיה דעמי צלשונה שצאון דמיס היה דעמי ליתנס לך: (אף) **לא רגל על לשונו** [כו'] **לא רצה לשקר** מתחלה שאמר אולי ימושי [צצין] אלס שאמו הכריחמו ועל פי הדבור דכתיב (י) עלי קללתך בני ומתרגמין אלי אחאמר צנצנאה [דלח ימוט לו וטויע עלך צצין] **והרפה לא נשא על קרובו**. לא סבל חרפת קרובו: **נבוט צעיניו נמאס**. הנמאס להקצ"ה נבוט הוא צעיניו של אדם זה חזקיהו שצבנה כוכבים: **שגירו ולא נמאס של חנינים**. גמרל הי"א (י) ולא קרא: (וקורא לו רבי רבי) **ואפילו לעובד כוכבים**. כדי שלא ימושך ויצא להלות לשראל צרביט: **שוד על נקי לא לקח**. אפילו שוד שהיה רשאי ליקח: **גנון ר' ישמעאל צרכי יוסי**. שהיה אריס מציא לו משלו [קודם זמן] ולא רצה ליקח כדי להיות לו דייקן: **נבט מעשקוט**. שלח רצה ליעול לעצמו ראשית הגז שהביא לו אדם אחד שצא לדון לפניו אצ"ג דהוה סכן רבי ישמעאל בן אלישע משום דלמי כאליו עושקו לכהן שהיה רגיל זה ליתן לו מתנותיו: **אונס אונן משמוע דמיס**. אונן (י) חמומה וקמומה דצדכ זה שלא ישמע

גמ' שלא ירד לאומנות הבריה. עין צ"ב דף כ ע"ב: וסנהדרין דף פא ע"ב: ושב"א: ברבי עובד כוכבים: דמלכות צנח מלע"ה ע"ב: שם דלמא בארביה המתבקשת. סנהדרין דף קט ע"ב:

הגהות הב"ח
(א) נפרא משמוע דמיס בגון ר"א בר' שמעון דלא שמע צינולתא דלורבא מרבנן:

מוסף רש"י
במטה של חבלים. דרך ציון מפי עיניו אלו רכע וציהו לעיניו כדי שיתסיחו האחרים ולכבוד עמלו לא תם, ומפני כבוד אל נמי ליכא לתימא, דנשיא עתק כמי, בשעה משעה עתק, נבוט צעיניו, הוא נמאס מנבוט וממאס צפני עמלו, שלח חס לנבוט צמקוס קידוש חס (סנהדרין י"ח). **אחא בתענית עד שאבא לבית**. פתמיס שהיה אומר אחא כמעט כי (תענית י"ב). שאינו מסתכל. כשהוא הולך על שפת הנהר (דשב"ס ב"ב י"ח). הוצאת המת והכנסת כלה. דכתיב וכן, טוב ללכת אל בית אלל מלכת אל בית משתה (קהלת י) אף חס נדיך הגנוט. נשעין (י"ז לנפרד) נמדה נלה ולשמוע צמדה נלה ולא להסגי קלות רשע בעצמו, ויאל חס נדיך לצוץ להוצאת מת עני או להכנסת כלה ענייה יעשה צנענו, ולא ילמא קמי מאלן ללא יעד דעמי קן, וכן מפרש צמילתא דרב אחא (סוכה י"ח). דברים שדרבין לעשותן בצנעא. בגון צדקה הימנת לעני כקמר חס, נדיך להודיע לטוב אדם, מה שאין כן נמא וכלה לפי שאחרים מתעסקין כסן ודועין היאלה מעל מי (שם).

1. (א) מומזר לךוד יי מי יגור באהלך מי ישכון בך קדוש: (ב) הולך תמים ופול צדק ודבר אמת בלבבו: (ג) לא רגל על לשונו לא עשה לרעהו רעה וחרפה לא נשא על קרבו: (ד) נבוט צעיניו נמאס ואת יראי יי יבדו לשבע לרעה ולא ימור: (ה) כספו לא נתן בנשך ושחד על נקי לא לקח עשה אלה לא ימוט לעולם: תהלים טו ויהי אברך בן תשעים שנה ותשע ענים וירא אל אברך וימארו אליו אני אל שדי התהלך לפני ויהיה תמים: בראשית יז א אולי ימשני אבי ויהי עיניו כמתעטע והבאתי עלי קללה ולא ברכה: בראשית כו ב אל חטמא בכל אלה פי בכל אלה נמאס הוים אשר אני משלח מפרקים: ויקרא יח כ הלך צדקת ודבר משקוט מאם בצצע משקוט נער כפוי מתקן בשחד אטם אונן משמוע דמיס ועצם עיניו מראות ברע: ישעיהו לג טו פי דעתי למען אשר צעה את בני ואת עשות משפט ואהבת חסד והצנע לבת עם אלקתי: מכתב ר ח בה אמר: שמרו משפט ועשו צדקה פי קרובה וישעיהו לכו א וצדקי להללות: ישעיהו נו א פי בה אמר: לבי שאל דרשוני ודחי: עמוס ד ד תה עפלה לא ישקרה נפשו בו וצדיק באמתותו יתהי: בחוק ב ד וישן שדאל בטח בך עין יעקב אל ארץ דין ותירוש אף שמיו יעפרו קל: דברים לג כ ו אמר אדני יי חרל: לא מי יקום יעקב פי קטן הוא: עמוס ז ה ד אמת: יי על זאת לא תהיה אמת: יי עמוס י ו ובגים החם לא תרגיע ולא תהיה מנוח לבך רגלך ונתן יי לק שם לב רגו וכליון עינים ודבאבו נפש: דברים כה סה כה אמר יי מץא חן כמדרב עם שרדי חרב: הן כל הנפשות לי תהה כפנש ויהיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול וקאו האקדים בארץ אשר והתדרים בארץ מצרים והשתחו לך בחר הקדש בירושלים: ישעיהו כו יג

הלוך להרגיעו ישראל: ירמיהו לא א 17. נצר חסד לאקלים נשא עון ופשע ונטאה ונקח לא יקח פקד עון אבות על בנים ועל בני בנים על שלשים ועל רבעים: שמות לו י 18. הן כל הנפשות לי תהה כפנש האב וכפנש התי ל הנה הנפש והטאת היא תמות: יחזקאל יח ד 19. ואבדתם בגוים ואכלה אתכם ארץ איביכם: וירא כו לח 20. והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול וקאו האקדים בארץ אשר והתדרים בארץ מצרים והשתחו לך בחר הקדש בירושלים: ישעיהו כו יג 21. תענית כשה אבד בקש עבדך פי מצותיך לא שחתיך: תהלים קט קטו